

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Επί υποβληθέντος ερωτήματος από τη Δ.Ε.Υ.Α. Αρ. Πρωτ. Εισ. 1505/26-3-2010

Ερωτάται το ακόλουθο:

«Κατά πόσον προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, η δυνατότητα ένστασης ή γενικώς αντιρρήσεων εκ του μέρους κάθε ενδιαφερομένου πολίτη εναντίον αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α.

Προβλέπεται ένσταση και αν ναι με ποια διαδικασία θα ασκηθεί και προς ποιον φορέα θα απευθύνεται η ένσταση - αντίρρηση;

Εάν τέλος κατατεθεί στη Δ.Ε.Υ.Α. την οποία αφορά και απευθύνεται προς το ίδιο όργανο (Δ.Σ.), το οποίο έλαβε την επίμαχη απόφαση, η Δ.Ε.Υ.Α. έχει υποχρέωση να προωθήσει το αίτημα προς ελέγχουσα αρχή όπως κατά περίπτωση το Δημοτικό Συμβούλιο ή τη Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Περιφέρειας ή όχι;

Διευκρινίζεται ότι το ερώτημα δεν αφορά Δημόσιο Έργο (...).»

Επί του υποβληθέντος ερωτήματος έχω να σημειώσω τα ακόλουθα:

1. Οι Δ.Ε.Υ.Α. αποτελούν σύμφωνα με τον ιδρυτικό τους νόμο 1069/1980 «*ίδια νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρος, διεπόμενα υπό των κανόνων της ιδιωτικής οικονομίας, εφ' όσον δεν ορίζεται άλλως υπό νόμου*» (άρθρο 1, παράγραφος 1 του νόμου 1069/1980). Καθίσταται εκ των ανωτέρω σαφές ότι ο νομοθέτης δόμησε

τις Δ.Ε.Υ.Α. ως θεματοφύλακες ενός «συγκεκριμένου και εξειδικευμένου σκοπού» (Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 11^η έκδοση, σελ. 358,359) δηλ. της ύδρευσης και αποχέτευσης, εξοπλισμένες με διοικητική και περιουσιακή αυτοτέλεια: «...οι επιχειρήσεις αυτές αποτελούν αυτοτελή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, με δικό τους προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων και ίδια ταμειακή υπηρεσία» (270/2003 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους). «*Η ειδικότητα των νομικών αυτών προσώπων είναι στενότερη από την ειδικότητα του Κράτους ή των ΟΤΑ*» (Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 11^η έκδοση, σελ. 358).

2. Σκοπός της δημιουργίας τέτοιων ιδίων νομικών προσώπων από τον νομοθέτη είναι η εξειδίκευση, η αμεσότητα και η ευελιξία στην επιδίωξη σκοπών δημοσίου συμφέροντος (εν προκειμένω της υδρεύσεως και αποχετεύσεως). Στα πλαίσια αυτά και ιδίως υπέρ της ευελιξίας, στα προαναφερόμενα νομικά πρόσωπα (μεταξύ των οποίων και οι Δ.Ε.Υ.Α. εφαρμόζονται κανόνες ιδιωτικού δικαίου και «*οι συναλλακτικές σχέσεις με τους πελάτες και γενικά με τους τρίτους έχουν συμβατικό χαρακτήρα*» ((Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 11^η έκδοση, σελ. 383).

Σαφώς και ο νομοθέτης έχει προβλέψει την εποπτεία αυτών των ιδίων νομικών προσώπων, ανάλογα με τη φύση και την ιδιοσυστασία εκάστου. Στην περίπτωση των Δ.Ε.Υ.Α. σημεία εποπτείας της μορφής και δράσης τους προβλέπονται στα πλαίσια του ιδρυτικού νόμου 1069/1980 ως ακολούθως: Άρθρο 3, παράγραφος 1, επιλογή μελών Διοικητικού Συμβουλίου, άρθρο 7, παράγραφος 1, έγκριση του Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας από τον Υπουργό Εσωτερικών κατόπιν γνώμης των οικείων Δημοτικών ή Κοινοτικών Συμβουλίων, άρθρο 18, διαχειριστικός έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές, διοριζόμενους από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, άρθρο 20, παράγραφος 1 με τίτλο «*Εποπτεία των Επιχειρήσεων*», στο οποίο παρατίθενται σειρά αποφάσεων Διοικητικού Συμβουλίου, στις οποίες ασκεί έλεγχο

νομιμότητας ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, άρθρο 20, παράγραφος 2, κατά το οποίο ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ελέγχει τον ισολογισμό, τον απολογισμό και την έκθεση πεπραγμένων της επιχείρησης και διαθέτει περαιτέρω δυνατότητα διαταγής εκτάκτου διαχειριστικού και ταμειακού ελέγχου, άρθρο 21, παράγραφος 1, έλεγχος από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο των ψηφισθέντων από το Δ.Σ. της επιχείρησης κανονισμών λειτουργίας και διαχειρίσεως αυτής, άρθρο 23, παράγραφος 3, έγκρισης απόφασης του Δ.Σ. από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο για σχετικά με τη λειτουργία του δικτύου, άρθρο 25, παράγραφος 1, έγκριση από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο απόφασης του Δ.Σ. περί έγκρισης χωριστών τιμολογίων για την υπηρεσία υδρεύσεως και αποχετεύσεως.

3. Από τον νόμο δεν προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, η δυνατότητα ένστασης ή γενικώς αντιρρήσεων εκ του μέρους κάθε ενδιαφερομένου πολίτη εναντίον αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α. Πρέπει όμως επί του ζητήματος να ερμηνευθούν τα ακόλουθα: Εκ του κοινωφελούς χαρακτήρα της επιχειρήσεως συνάγεται η υποχρέωσή της για ανάπτυξη χρηστής συμπεριφοράς έναντι των καταναλωτών, σε πλαίσια ίσης μεταχείρισης, καλοπιστίας και σεβασμού. Επομένως η μη πρόβλεψη δυνατότητας ένστασης ή γενικώς αντιρρήσεων δεν αναιρεί την ερμηνευτικώς συναγόμενη υποχρέωση της Δ.Ε.Υ.Α.:

α) Να λάβει υπόψη της σε επίπεδο Διοικήσεως το παράπονο ή την επισήμανση του καταναλωτή, στα πλαίσια και ίδιας προσπάθειας για συνεχή βελτίωση της παροχής υπηρεσιών. Θα μπορούσε, π.χ. – χωρίς αυτό να επιβάλλεται – η συγκεκριμένη αιτίαση να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης ενώπιον του Δ.Σ..

β) Να διαβιβάσει την αιτίαση με τα συνοδευτικά αυτής στοιχεία (ή αντίγραφα αυτών) στο Δημοτικό Συμβούλιο, ώστε αυτά να αποτελέσουν αντικείμενο διαλόγου και να τύχουν εμβάθυνσης.

γ) Να διαβιβάσει την αίτηση με τα συνοδευτικά αυτής στοιχεία (ή αντίγραφα αυτών) πέραν του Δημοτικού Συμβουλίου και στην Περιφέρεια, όταν φρονεί ότι δύνανται ζητήματος, στο οποίο ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ασκεί έλεγχο, βάσει του ανωτέρω αναπτυχθέντος καταλόγου του Νόμου 1069/1980.

4. Σε συνάφεια με τα ανωτέρω παρατίθεται απόσπασμα από το οικ. 1220/16-2-2010 έγγραφο της Περιφέρειας, Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης Νόμου Σερρών, Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ν.π.δ.δ. Το έγγραφο απευθύνεται σε Δήμο, εναντίον δράσεων της Δ.Ε.Υ.Α. του οποίου (αφορώντων στην τιμολογιακή πολιτική) σημειώθηκαν διαμαρτυρίες από καταναλωτές:

«Με τις διατάξεις του άρθρου 215 του Νόμου 3463/2006 ορίζεται ότι:

1. Οι δημότες και οι κάτοικοι συμμετέχουν ενεργά στην προαγωγή των τοπικών υποθέσεων και στις δραστηριότητες του Δήμου ή της Κοινότητας.

2. Οι δημότες και οι κάτοικοι μπορούν να καταθέτουν ατομικά ή συλλογικά στο Δήμο ή την Κοινότητα, στα τοπικά ή δημοτικά διαμερίσματα και στα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου αναφορές και ερωτήσεις, για την ενημέρωσή τους επί αποφάσεων που τους ενδιαφέρουν. Την ίδια δυνατότητα έχουν και ενώσεις προσώπων κάθε μορφής για ζητήματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος.

Το αρμόδιο όργανο οφείλει να απαντά στις ανωτέρω αναφορές και ερωτήσεις, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών.

3. Οι δημότες και οι κάτοικοι μπορούν επίσης να καταθέτουν προτάσεις για

την επίλυση διαφόρων ζητημάτων αρμοδιότητας του δημοτικού ή κοινοτικού

συμβουλίου ή του συμβουλίου του τοπικού ή δημοτικού διαμερίσματος.

Οι προτάσεις συζητούνται υποχρεωτικά στο οικείο συμβούλιο, εφόσον έχουν κατατεθεί από τουλάχιστον είκοσι πέντε (25) άτομα και ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι για τη σχετική απόφαση που λαμβάνεται.

4. Το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο ή το συμβούλιο του δημοτικού ή τοπικού διαμερίσματος μπορεί με απόφασή του να καθορίζει τον τρόπο και τις διαδικασίες, με τις οποίες θα εξασφαλίζεται στους δημότες πλήρης πληροφόρηση για τα κάθε είδους προβλήματα της περιφέρειάς του, καθώς και για τη δραστηριότητα του οικείου συμβουλίου και των αρμόδιων οργάνων του Δήμου ή της Κοινότητας, αναφορικά με την αντιμετώπιση και λύση των προβλημάτων αυτών.

Ύστερα από τα παραπάνω παρακαλούμε για την ενημέρωση των δημοτών σε εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων.»

Με το ανωτέρω έγγραφο η Περιφέρεια παροτρύνει τον Δήμο σε δημοκρατική διαπραγμάτευση των ζητημάτων που ανακύπτουν από τη σχέση Δ.Ε.Υ.Α. και δημοτών – καταναλωτών. Αυτή η τοποθέτηση αρμόζει εν κατακλείδι ως απάντηση και στο τεθέν από τη Δ.Ε.Υ.Α. Θήβας ερώτημα, με την τήρηση βέβαια και των α' έως γ' δράσεων που προτείνονται υπό στοιχείο 3 της γνωμοδότησης.

Αθήνα, 25-5-2010

Ο γνωμοδοτών δικηγόρος

Πάνος Ζυγούρης